

MORNARIŠKI DOGOVOR JE SKORO DOSEŽEN

ZDRUŽENE DRŽAVE BODO NEOVIRANO ZGRADILE PETNAJST NOVH KRIŽARK

Angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald je izjavil pred Ligo narodov, da je v sedemnajstih izmed dvajsetih točk dosežen sporazum. V mornariškem programu je treba še dosti podrobnega dela.

ZENEVA, Švica, 3. septembra. — Ministrski predsednik Ramsay MacDonald je rekel danes pred skupščino Lige narodov, da so pogajanja med Zdr. državami in Anglijo glede mornariškega vprašanja jako napredovala.

Debatirali so bila treba o dvajsetih spornih vprašanjih in dozdaj sta si deželi že v sedemnajstih vprašanjih na jasnem.

Ko je podal to izjavo, so mu začeli navzoči navdušeno ploskati.

Zatem je v krasno zasnovanem govoru apeliral na vse narode, naj posvete vse svoje moči mirovnim prizadevanjem, ne pa oboroževanju.

Končno je omenil, da bo mornariška pogodba sklenjena še pred koncem zborovanja Lige narodov ter odločno poudaril, da angleško-ameriški dogovori niso naperjeni proti nobenemu narodu.

— Mi ne snujemo malih stvari, — je rekel. — Naša pogodba bo mornariški pakt, obenem pa tudi mirovni dokument.

— Anglija ne bo v orožju tekmovala z Združenimi državami. Tega ne izjavljam samo v imenu delavske vlade. To bi lahko izjavili v imenu katerekoli angleške konservativne vlade.

WASHINGTON, D. C., 3. septembra. — Senator Hale, ki je predsednik senatnega mornariškega odbora, se je danes dolgo časa mudil v Beli hiši ter izjavil, da bo izvršen program, ki ga je odobril zadnje pomlad kongres, namreč program glede gradnje petnajstih novih križark. — Križarke bodo zgrajene, — je rekel, — pa naj izpade pogodba z Anglijo tako ali tako.

S predsednikom je konferiral tudi državni tajnik Stimson ter rekel, da so pogajanja z Anglijo jako napredovala, da je pa še vedno potreba dosti podrobnega dela.

AMERIKA IN ANGLIJA V LUČI RAZOROŽITVE

Angleški ministrski predsednik, Ramsay MacDonald je rekel, da bo sta Amerika in Anglija rešili vse probleme razoroženja.

ZENEVA, Švica, 3. septembra. — Ramsay MacDonald, angleški ministrski predsednik, je rekel včeraj na neki konferenci časnika, da ga bo ugodni napredek angleško-ameriških pogajanj prepričal, da je mogoče rešiti vse probleme ter skleniti dogovor.

Angleški delavski voditelj je rekel, da sta si tako predsednik Hoover kot on nadelali cilj, da gresta preko ureditve sile mornarice Amerike in Anglije. Oba upata doseči dogovor, ki bo dajal vsem veselilam priliko, da rešijo vprašanja oboroževanja na kopnem in na morju.

MacDonald je potrdil svoj namen, da obišče tekom jeseni Ameriko, a rekel, da ni sedaj v stanju določiti datuma. Opozoril je nato, da otežkoča delo položaj v poslanski zbornici, kjer nima delavska stranka nikake večine.

Ministrski predsednik je poudaril na odločen način, da nimajo angleško-ameriški pogovori nikakega namena, da bi predložili ostalim silam popoln dogovor. Vse je urejeno tako, da bo mogoče rešiti problem s sodelovanjem ostalih sil.

Glede angleških razprav z Združenimi državami je rekel MacDonald:

— Jaz mislim, da bo mogoče najti rešitev problemov, ki so se dosedaj še vedno ustavljali vsaki rešitvi.

MOLITEV ZA BOLNEGA SHIPSTEADA

ST. PAUL, Minn., 3. septembra. Zvezni senator Thomas Schall, republikanec iz Minnesote, je pozval danes prebivalce svoje države, naj molijo za ozdravljenje njegovega bolnega tovariša, zveznega senatorja Henrika Shipsteada, člana farmarske in delavske stranke iz Minnesote.

Senator Shipstead je odpotoval na neki skriti otok v severni Minnesoti, da okreva od bolezni, ki se ga je latila lanskega leta.

PESEK BI GA SKORO ZADUŠIL

CAMDEN, Tenn., 3. septembra. Vsi dve tretjini naporov par stotni mož se je nahajal danes 23-letni lekarnar E. Fry, pri življenju, potem ko je včeraj zašel v pesek ter je visel dalj časa v smrtni nevarnosti.

Fry je zašel brez slutnje v reko usihajočega peska ter se pogreznil hitro do bokov. Rešilno delo je bilo izvanredno težavno. Konečno pa se je vendar posrečilo rešiti moža iz peska s pomočjo desek in vrvi.

ZEPELIN SE BLIŽA OBALI FRANCIJE

PARIZ, Francija, 3. septembra. Naglica, katero je razvil "Graf Zeppelin" na povratnem potovanju proti domu, je napotila francosko mornariško ministrstvo, da je naročilo vsem obrežnim radijskim postajam, naj bodo pozorne na bližajočo se zračno križarka, ki se bo vsak trenutek pojavila na obzorju.

POLJSKA OBNOVILA POGODBO

Poljska republika je sprejela Youngov načrt, a zahtevala zavarovanje pred nemškimi zahtevami.

VARŠAVA, Poljska, 3. septembra. Danes je bila zopet slovesno obnovljena zveza Poljske s Francijo na skupnem sestanku zastopnikov parlamentarnih skupin obeh dežel, obsegaajočih vse politične struje, od skrajne desnice, pa do skrajne levice.

Princ Radziwil, voditelj vladne stranke v poslanski zbornici, katerega smatrajo za trobilo vojnega ministra Pilsudskega, je načeloval poljski delegaciji.

Francozom je načeloval francoski socialistični voditelj Loguin.

Delegat Mrozowski je izjavil v imenu Poljske, da sprejema poljska delegacija v principu Youngov načrt, vendar se pa pridružuje tudi japonskim rezervacijam, da bo končni sprejem odvisen od izjave Nemčije, da ne bo zahtevala nikakega poljskega ozemlja vsled preteklih ali bodočih operacij.

Poljski govorniki so poudarjali dejstvo, da ni mogoče rešiti problemov istočne Evrope edinele ob Renu, temveč, da je treba tudi vpoštevati zahtevo Poljske, da se zagotovi njeno varnost pred nemškim militarizmom.

Princ Radziwil je rekel na to, da so le miroljubna dejanja, ne pa govorice o mirni, potrebna, da se zopet ustanovi normalne odnose v centralni Evropi.

Nato je razpravljalo o poljskih in nemških trgovinskih pogajanjih tekom zadnjih par let ter rekel, da hoče Nemčija napraviti iz Poljske deželo splošnega izkoriščanja, kot je bila Rusija pred vojno.

PROPADANJE ANGL. UNIJE

Članstvo angleških unij je padlo v preteklem letu za stoestdeset tisoč članov. — Potrebna je organizacija po ameriškem vzorcu.

BELFAST, Irska, 3. septembra. — Več kot šeststo uradnikov, ki zastopajo nekako 3.600.000 članov angleških strokovnih unij, se je zbralo včeraj tukajna svoj 61. letni kongres, kateremu predseduje Ben Tillett.

Kongres je prvi, ki se vrši tukaj v šestindesetih letih. Članstvo unij je padlo za približno 150.000 od leta 1929.

Tillett je priporočil, naj se stvari ekonomski odbor, ki bo zastopal vlado, kapital in delo ter imel popolno avtoriteto v vseh stvareh, ki se tičejo industrije.

Organizirati se moramo po ameriškem vzorcu, — je rekel. — Angleški imperij ima večji delokrog kot pa Združene države.

TAJFUN NA FILIPINIH

MANILA, Filipinsko otočje, 3. septembra. — Vremenski signali so danes kazali, da se bliža središče velikega tajfuna in da se bodo mogoče pojavili nevarni vetrovi ter silni nalivi. Vse komunikacije z južnim delom otoka Luzon so bile prekinjene.

ANGLEŽI SO ZADRŽALI ARAB. NAVAL

Sirske in transjordanse meje proti Palestini so močno zastražene. — Letalci so metali svari lo angleškega visokega komisarja.

JERUZALEM, Palestina, 3. sept. Vsiro neprestanih poročil, da se vrše nadaljna gibanja Arabcev ob mejah Transjordanije in Sirije, so angleške oblasti danes odredile nadaljne varnostne odredbe proti nevarnosti arabske invazije v Palestino. Straže, ki izvajajo v obmejnih krajih policijsko službo, so bile ojačane, in avijatiki so dobili navodila, naj pazno zasledujejo vsako arabsko skupino, ki bi skušala skrivaj vstopiti preko meje v Palestino.

Med Arabci in Židi so se završili v severnih pokrajinah nadaljni izgredi in boji. Angleške oblasti izjavljajo, da imajo položaj, dobro v rokah.

Razen da so zasledovali sovražna plemena, so avijatiki tudi razdelili proklamacije angleškega visokega komisarja Sir Chancellorja po vseh obljubljenih krajih dežele.

Obe nasprotujoči si stranki sta bili močno ustrahovani vsled strogosti proklamacije. Posebno oster je bil odstavek, ki je oglašal prekinjenje vseh razprav glede ustavnih izprememb v Palestini.

Tem razpravam so baje sledili nemiri, tako vsaj je izvedel vrhovni komisar v Angliji, kjer se je mudil na počitnicah.

Arabski predstavitelji so izjavili, da so bile vse zadržke v Palestini, pretekle in sedanje, posledica angleške zionistične politike, ki namerava uničiti Arabce ter oživiti neobstoječi židovski narod.

Arabski voditelji so razentega zahtevali nepristransko razpravo, ki bo imela zmisel za pravico ter ne bo podvržena zionističnim vplivom, kot so dosedaj prevladovali v Palestini.

BEIRUT, Sirija, 3. septembra. — Nepotrjena poročila, ki so dospela semkaj, pravijo, da so angleški aeroplani bombardirali vas Sardo v Mariarun okraju, kjer so se baje zbirali Arabci, da vpadajo v Palestino. Vas leži v notranjosti sirskega ozemlja, in francoske čete so bile takoj odposlane na to točko.

Dosedaj niso sporočili še ničesar o izgubah v tem kraju.

EDISON IMA PLJUČNICO

WEST ORANGE, N. J., 3. sept. Thomas A. Edison, slavnj iznajdnitelj, preboleval sedaj na svojem tukajšnjem domu posledice pljučnice, ki se je razvila iz majhnega prehlada, ki se je pričel dne 11. avgusta. Mr. Edison je sedaj izven nevarnosti, vendar pa se ne bo mogel vrniti na delo tri ali štiri tedne. Njegovo bolezno se preje označili le kot hud prehlad, a danes zvečer je izjavil dr. Hubert Howe iz New Yorka, da je bilo deset dni Edisonovo stanje skrajno opasno. Danes in včeraj je praznoval Mr. Edison svoj dva in osemdeset letni dan ter je sedel v stolu v svoji sobi več ur. Razgovarjal se je s člani svoje družine ter pokadil več smok.

ŽID ZAPUSTIL SVOJIM SO- VRAŽNIKOM \$50.000

JERUZALEM, Palestina, 3. sept. Harold Weiner, židovski učenjak, katerega so ubili Arabci pri vratih Damaska, je zapustil nekako 50 tisoč dolarjev mohamedanskim zavodom, ki delujejo v Jeruzalemu.

OTVORJENJE KONFERENCE LIGE NARODOV

24 zunanjih ministrov, med njimi osem ministrskih predsednikov je prisostvovalo otvorjenju desetega zasedanja Lige.

ZENEVA, Švica, 3. septembra. — Pred desetimi leti, ko se je vršilo prvo zborovanje Lige narodov, so se ga udeležili štirje evropski zunanji ministri. Ko pa bo zdaj otvorjeno deseto letno zborovanje, bodo v Ženevi vsi evropski zunanji ministri, razven bolgarskega, ki ni še objavil svojega sklepa, da pride.

V preteklem letu so prisostvovali vsi evropski zunanji ministri, razven devetih in sedaj prevladuje mnenje, da jih bo prišlo iz Evrope kar dvaindvajset in dva nadaljna iz Kube in Paname.

Štiri evropske države, kojih zunanji ministri bodo odsotni iz Ženeve, so: Italija, Španija, Avstrija in Madžarska. Madžarska pa bo vsaj delno zastopana po svojem ministrskem predsedniku.

Sedem drugih držav, — Anglija, Francija, Norveška, Grška, Litvinska, Luksemburg in Anglija, pa bo imelo tukaj tudi svoje ministrske predstavnike, ki se bodo udeležili vseh posvetovanj Lige.

Napredek Lige narodov je iz tega povsem očividni.

STOLETNEGA STARCA NE MANJKA PRI NIKAKI PARADI

LAKEWOOD, N. J., 3. septembra. Thomas J. Earle, kojega na rame na viseča bela brada mu daje patriarhalno zunajost, je slavil danes, veseli in zdrav, svoj stoletni obletnico. Bil je preje član prostovoljne požarne brambе v mestu New Yorku. Sedaj ga ne manjka pri nobeni gasilni prireditvi ter je častni član Lakewood Hose Company. Pred šestdesetimi leti je stopil v službo dr. Kahna ter je izza smrti slednjega še vedno nameščen na Kahnovem posestvu.

ANGLEŠKI LISTI HVALIJO SNOWDENA

Angleška javnost je zelo zadovoljna s poročilom finančnega ministra, ki je izvojeval veliko diplomatsko zmago v Haagu.

LONDON, Anglija, 3. septembra. Angleško časopisje z velikim zadovoljstvom pozdravlja odkritosrčnost kanclerja Philippa Snowdena glede reparacijske kontroverze na konferenci v Haagu.

Včeraj je govoril kancler po radiju ter podrobno pojasnil mogočen vtis, ki so ga napravila pogajanja nanj, na javnost in na časopisje. Danes pa je vsak človek na ulici odobral fraze, ki se jih je posluževal včeraj Snowden.

Med drugim je rekel naprimer: — Nes ni mogoče več smatrati za molzno krovno Evrope.

Tekom štirih tednov prijateljskih pogajanj smo si pridobili velik respekt — je rekel v svojem nagovoru.

Posebno pa je imponiralo ljudem, ko je govoril, kako so Angleži vztrajali, da mora imeti dodatne dohodke od velikih, ne pa od majhnih evropskih sil.

Prvotni Youngov načrt je primerjal s končnim dogovorom ter rekel, da bo Anglija dobila dodatnih deset milijonov dolarjev na leto tekom 37 let ter dodatno celokupno vsoto 25 milijonov dolarjev, od katere sta ji devetdeset odstotkov zajamčili Francija in Italija.

DUHOBORCI PRIJETI

NELSON, B. C., 2. septembra. — Obe tukajšnji majhni jeklenici so prenapolnjeni, ker so oblasti aretirale nekako 150 članov ruske duhoborske sekte, ker so hoteli demonstrirati po ulicah popolnoma nagi. Zahtevajo zemljo brez davkov.

Voznik tovornega avtomobila je zbiral provržene obleke ter jih oddal v jeklenici, a duhoborci jih niso hoteli več obleči.

DRŽAVNIKI ODPOTOVALI IZ HAAGA

Po zaključanju haaske konference so pričeli državni zapuščati pozorišče svojih prizadevanj.

BERLIN, Nemčija, 3. septembra. Po zaključanju haaske konference se koncentrirajo sedaj glavno zanimanje na notranje-politično učinkovanje.

Zunanji minister, dr. Gustav Stresemann, je dospel v nedeljo jutraj semkaj z delom delegacije, obstoječim iz ministrov Curtiusa in Helfferdinga, a je še tekom dneva odpotoval naprej v Ženevo, da se udeleži zborovanja Lige narodov. On mora izostati od kabinetne konference, ki se je vršila v ponedeljek ali torek.

Kabinetna seja je bila vsled tega le informativnega značaja ter bo izpolnjena s sprejemom poročila delegacije. Ratificiranje Youngovega načrta je pričakovati šele v tretih do štirih tednih in vsled tega se računa s sestankom državnega zbora v pričetku oktobra.

HAAG, Holandska, 2. septembra. Po treh tednih polnih boja, je bila haaska konferenca odgodena za nedoločen čas, dokler je ne bo zopet sklical predsednik. Poseben dan ni bil določen radi dela podkomitejev. Prvih štirih podkomitejev ima naslednje naloge: — Določiti mora organizacijo mednarodne banke, konečno likvidacijo vseh zahtev, izvirajočih iz zaplenjenega sovražnega imetja po vojni, zakonodajne odredbe v Nemčiji, da se spravi v soglasje Dawesov in Youngov načrt in ustvarjenje možnosti za Nemčijo, da si ustvari dohodke iz izdaje železniških bonдов.

REVOLUCIJA ESCOBARJA VELJALA VEČ KOT 11 MILIJONOV

MEXICO CITY, Mehika, 3. sept. Revolucija, katero je vodil general Escobar tekom spomladi v Mehiki, je povzročila zvezni vladi nekako \$11.400.000 stroškov, kot je objavil zakladniški departament. Izgube na imetju so znašale tri milijone in pol dolarjev. Potom varčnosti, posebno s pomočjo skrčenj v armadi, se je mehiški vladi vendar posrečilo uravnati zopet proračun ter izbrsati izgube, ki so nastale vsled revolucije.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	500	Lir	100
"	1,000	"	200
"	2,500	"	500
"	5,000	"	1000
"	10,000	"	2000

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim vsesom v starem kraju v stanu snizati pristojbino za taka izplačila od 8% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodiet v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se popreje s nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TREN TEDNEH
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER LA
PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

33 ORTBLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Borsley 0380

